

**BINNENGEKOMEN
TEAM POSTBEHANDELING EN
ARCHIVERING
D.D. 18-06-2025
No. 2025.02169
Portefeuillehouder: Hoenderkamp
Team: Sociaal Domein**

Aan het college van burgemeester en wethouders van Maastricht
Postbus 1992
6201 BZ MAASTRICHT

Maastricht, 17 juni 2025

Betreft: Schriftelijke vragen SP inzake de onvermoeid voortdurende bezuinigingen op het Sociaal Domein, ondanks structurele miljoenenmeevallers op de begroting

Geacht College,

Wie het sociaal beleid van de gemeente Maastricht van de afgelopen jaren analyseert, stuit op een – wat de SP betreft – verontrustend patroon. Sinds de grote bezuinigingsoperatie van 2019/2020 wordt het Sociaal Domein door opeenvolgende colleges structureel als sluitpost behandeld, met bezuiniging op bezuiniging tot gevolg. Onder dit bezuinigingsbeleid ligt de aanname dat het Sociaal Domein financieel onbeheersbaar zou zijn, en dat de kosten jaarlijks ‘uit de klauwen’ zouden lopen. Maar deze aanname blijkt volgens de SP bij nadere beschouwing eerder een halsstarrig vasthouden aan voorgenomen bezuinigingen waarvoor de noodzaak in werkelijkheid bleek te ontbreken, dan een feitelijke realiteit.

Uit de gesprekken die onze fractie de afgelopen tijd voerde met betrokkenen en na bestudering van het nader te bespreken KPMG-rapport, blijkt ons inziens dat het gemeentebestuur in die jaren opereerde zonder voldoende grip op, en inzicht in, de eigen financiële huishouding. De informatievoorziening was versnipperd, de P&C-cyclus zwak, en de begrotingsramingen wisselden van jaar tot jaar sterk. Die bestuurlijke kwetsbaarheid leidde ertoe dat bij onverwachte tekorten, zoals het tekort uit 2019, voornamelijk het Sociaal Domein werd aangewezen als de eerste plek waar moest worden bezuinigd. Een integrale herijking van de gemeentebegroting bleef daarbij lange tijd uit.

Naar aanleiding van het begrotingstekort in 2019 kreeg adviesbureau KPMG de opdracht om een analyse uit te voeren en mogelijke bezuinigingsmaatregelen in kaart te brengen. In die [analyse](#) werd (terecht) gewezen op een toename van zorggebruik binnen de Wmo en Jeugdzorg. Maar tegelijkertijd signaleerde KPMG ook structurele tekortkomingen in het financieel beheer, de informatielijnen, het contractmanagement, en de strategische beleidsvorming. Zo werd vastgesteld dat beleidsdoelen onvoldoende waren gekoppeld aan budgetten, dat verantwoordelijkheden onduidelijk waren belegd, en dat de gemeente een hoge mate van afhankelijkheid kende van zorgaanbieders voor het aanleveren van essentiële gegevens. Ondanks dat groot gebrek aan concrete informatie, werden op basis van deze analyse bezuinigingsmaatregelen vastgesteld die het Sociaal Domein hard troffen.

Organisaties als Trajekt, MEE, Mondriaan, Envida en instellingen voor dagbesteding zagen hun subsidie fors krimpen, en in mei jongstleden kwam vanuit uw college de [mededeling](#) dat zij ook voor de komende jaren verder gekort zullen worden. De zogenoemde ‘Maastrichtse Maat’ – het beginsel dat in onze gemeente niemand door het ijs mag zakken – werd daarbij steeds verder uitgehoud. Ook de kwaliteit van zorg verslechterde dramatisch, de wachtlijsten liepen op, en jeugdzorgorganisaties staan op omvallen.

De fractie van de SP vraagt zich inmiddels sterk af hoe houdbaar dit beleid nog is, zeker nu blijkt dat de financiële situatie van de gemeente zich de afgelopen jaren gunstig heeft ontwikkeld. De financiële

Jaar	Begroting (mln €)	Jaarrekening (mln €)	Verschil (mln €)
2019	-13,000	-3,500	+9,500
2020	+0,038	+7,735	+7,697
2021	+0,021	+22,600	+22,579
2022	0,000	+27,182	+27,182
2023	+1,180	+27,484	+26,304
2024	+4,300	+18,315	+14,015
Totaal	-7,461	+99,816	+107,277

resultaten laten zien dat Maastricht in 2022 een overschot heeft gerealiseerd van maar liefst 27 miljoen euro, en dat het resultaat in 2023 een plus van 27.5 miljoen was. Over het afgelopen boekjaar werd bovendien nog eens 18.315 miljoen voordelig gerealiseerd. Zulke meevallers blijken daarmee inmiddels geen uitzondering. Een nadere analyse van de begrotingen en jaarrekeningen tussen 2019 en 2024 laat de volgende resultaten zien:

De prognose is dat dit overschot in de komende jaren nog verder toe zal nemen. Jaarlijks blijven er dus vele miljoenen euro's op de plank liggen als gevolg van onderbesteding. Deze middelen verdwijnen veelal stilzwijgend in de algemene reserve, of worden geormerkt voor asfaltprojecten of gebiedsontwikkeling, maar vloeien nimmer substantieel terug naar het Sociaal Domein waar het deels vandaan gehaald is. Een nadere analyse van de begrote uitgaven op het Sociaal Domein, de daadwerkelijke bestedingen binnen dat domein, en het uiteindelijke terugvloeien van die gelden naar het domein, laat het volgende beeld zien:

Jaar	Begroot sociaal domein (mln €)	Werkelijk uitgegeven (mln €)	Onder-/overbesteding (mln €)	Teruggevloeid naar sociaal domein (mln €)
2019	166,150	171,140	-4,990	0
2020	182,236	179,302	+2,934	0
2021	185,402	168,169	+17,233	0
2022	193,825	185,461	+8,364	0,420
2023	180,953	174,169	+6,784	0
2024	183,900	183,212	+0,688	0
Totaal	1.092,466	1.061,453	+31,013	0,420

Kortom, van de 31.013 miljoen euro aan overschotten op het Sociaal Domein, vloeide slechts 420.000 euro terug naar dat domein. Een nadere beschouwing van waar al die overschotten op de begroting dan wél naartoe vloeiden, leidt tot de volgende analyse:

Hoofdcategorie	Bedrag
Algemene reserves	52,162
Coronasteun (TONK & TOZO)	6,110
Sociaal – maatschappelijke opvang	0,420
Economie	5,200
Infrastructuur & openbare ruimte	20,346
Cultuur, erfgoed & evenementen	4,259
Recreatie & vrije tijd	0,657
Studentenvoorzieningen	0,049
Nog niet gespecificeerd (2024)	18,315
Totaal overschotten 2020 – 2024	107,518

NB 2019 kende geen positief resultaat, dus voor dat boekjaar vielen geen gelden te herbestemmen.

Opvallende posten zijn daarbij vooral de civiele kunstwerken (zaken als bruggen en omleggingen), de subsidies aan het MECC en Maastricht Marketing, de Nederlandse Dansdagen, Bureau Europa, en de recente grootschalige opwaardering van het asfalt in de stad – nog meer toerisme en stadspromotie, nog minder investeren in het sociale weefsel. Het Sociaal Domein is daarmee wat onze fractie betreft feitelijk dubbel de dupe: enerzijds wordt het getroffen door disproportionele bezuinigingen, anderzijds ziet het niets terug van begrotingsmeevallers die aldaar en elders ontstaan. De SP vindt dat onverantwoord. Juist in een stad waar nog te veel mensen het financieel en sociaal moeilijk hebben, zouden meevallers moeten worden benut om de sociale infrastructuur te versterken, niet om gaten te vullen op het gebied van stenen of asfalt, of om leuke dingetjes mee te doen voor de (hoog)culturele sector, of voor cadeautjes in een verkiezingsjaar.

Tegen deze achtergrond heeft de SP de volgende vragen voor uw college:

1. Is het college het met de SP eens dat structurele onderbesteding, zeker wanneer deze jaar op jaar optreedt, duidt op een systematische overschatting van de uitgavenkant van de begroting, en dus aanleiding geeft tot heroverweging van reeds voorgenomen bezuinigingen op kwetsbare domeinen zoals zorg, welzijn en ondersteuning? Zo nee, waarom niet?
2. Waarom is er in de afgelopen jaren niet besloten om begrotingsmeevallers – of delen daarvan – terug te sluizen naar het Sociaal Domein, bijvoorbeeld om eerder doorgevoerde subsidiekortingen op instellingen als Trajekt, MEE of dagbesteding te verzachten?
3. Mag de gemeenteraad van uw college een uitvoerige reconstructie ontvangen van de gang van zaken omtrent de verrassende tekorten die in de jaren 2019 en 2020 opdoemden, de oorzaken daarvan, en de reacties daarop van het toenmalige en opvolgende college? Welke omvang had de zogenoemde 'taakstelling' op het Sociaal Domein, en hoe is daar in de afgelopen jaren precies invulling aan gegeven?
4. Deelt uw college de opvatting van de SP dat de draconische bezuinigingen op het Sociaal Domein zoals die vanaf 2019/2020 voorgesteld werden, achteraf gebaseerd lijken te zijn op ondeugdelijke en onvoldoende informatie, en daarmee veel groter en zwaarder waren dan noodzakelijk was? Zo ja, waarom kiest uw college er toch voor om die structurele bezuinigingen door te zetten? Zo nee, waarom niet?
5. Is het college bereid om het bezuinigingskader zoals dat is voortgekomen uit het KPMG-rapport uit 2020 opnieuw te herijken, mede gezien de inmiddels gewijzigde financiële uitgangspositie, de terugkerende meevallers, en het feit dat het rapport zelf ernstige kritiek bevat op het ontbreken van grip en sturing binnen het Sociaal Domein? Zo ja, wanneer mogen wij die herijking tegemoet zien? Zo nee, waarom niet?
6. Op welke wijze weegt het college binnen de begrotingscyclus het sociaal belang en de maatschappelijke waarde van uitgaven mee, in verhouding tot technische of infrastructurele uitgaven, zoals investeringen in asfalt, riolering of vastgoed? Acht het college het wenselijk dat er miljoenen beschikbaar worden gesteld voor zaken als infrastructuur, terwijl in het Sociaal Domein wordt bezuinigd op mantelzorgondersteuning en het welzijnswerk? Zo ja, waarom?

7. Kan het college aangeven op basis van welke criteria besloten is om specifieke instellingen zoals Trajekt, Mondriaan, MEE en Envida te korten, terwijl elders in de begroting ruimte was of is om middelen vrij te maken voor verlichting binnen het Sociaal Domein?
8. Is uw college met de SP van mening dat het stug doorzetten van de jaren geleden afgesproken bezuinigingen op het Sociaal Domein terwijl er elk jaar miljoenen overblijven op de begroting moreel en politiek gezien niet uit te leggen is? Zo ja, waarom zet u de ingeslagen koers dan toch voort? Zo nee, waarom niet?
9. Is het college bereid om in de aankomende programmabegroting expliciet ruimte vrij te maken om bezuinigingen op het Sociaal Domein gedeeltelijk of volledig terug te draaien, indien blijkt dat er opnieuw sprake is van substantiële begrotingsruimte of meevallers? Zo nee, waarom niet?
10. Is uw college bereid om bij structurele begrotingsmeevallers voortaan als standaardafwijking mee te nemen of (een deel daarvan) ingezet kan worden voor het versterken van de sociale basisinfrastructuur? Zo nee, waarom niet?

Met het oog op de behandeling van de jaarstukken op 1 juli a.s., zou het ontzettend op prijs gesteld worden als deze vragen daaraan voorafgaand beantwoord zouden kunnen worden.

Hoogachtend,

Stephanie Blom
Raadslid SP

Jack van Gelooven
Fractievoorzitter SP